

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Fisc. SIMONFFY-ház a város-házával szemben

HIRDETMÉNYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők

Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:	
Egész évre	10 ft — kr
Félévre	5 ft —
Negyedévre	2 ft 50
Egy hóra	1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábpöttesor egyezsere beiktatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltér 4 hasábpöttesorért 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Hétfő, február 18.

34. szám.

Miért nem jöhet létre egy új párt?

(T.) Hogy az országok sorsának intézője néha egy pár szép szem, néha egy csók, néha pedig ki tudja mi, azt régen beszéli már a történelem. Hogy Magyarország pártjainak egészséges konszolidációját mi akadályozza, azt is régen tudják már azok, kik az ily kérdésekkel foglalkoznak. Mert hát itt van most egy zürzavaros párt a mérsékelt ellenzékben, és itt van egy zürzavaros párt a szélsőbalban. A mérsékelt ellenzék, két egymással össze nem férhető elemből, a szélsőbal pedig ki tudja hány elemből áll. És ha most már csakugyan megtörténhetnék az, hogy a mérsékelt ellenzék liberális része a konzervatívól elválván a szélsőbal mérsékelt elemével egyesülne, előállna egy mérsékelt közjogi ellenzék és egy konzervatív ellenzék, melynek akármelyike kormányképes lehetne, mert tiszta vízet mérne az ország előtt. Mig így, a hogy a pártok most állanak, már hiszen akár ismerik el akár nem, de mert különböző politikai hitelt vallanak, — mint ellenzék, igen is megélhetnek valahogy, de a kormányon nem lehetne nekik össze férni. És ha most már azt mondaná is Tisza Kálmán, hogy: meggye. Kísérte meg más is, hát ha nagyobb szolgálatokat tudna tenni a hazának: ám kit ajánlhatna miniszterelnöknek maga helyett? Apponyit? Hiszen ennek 15 embere sincs. Szilágyi Dezsőt? Ennek még annyi embere sincs, mert Szilágyi Dezsőt egy maga képez egy pártot. Többséget tehát csakis úgy alakíthatnának, ha a szabadelvű párt nagyobb része hozzájuk csatlakoznék, ámde a szabadelvű párt nagyobb része ezt nem tenné; csakis a kisebb része tenné, ez pedig nem lenne elegendő arra, hogy a többséget, a mérsékelt egyik vagy má-

sik frakciójával megalkossa. Hanem igen is, ha szélsőbal mérsékelt része, mint egy 70 ember, mint egy 40 emberrel csatlakoznék, s a választások alatt kormányképes programmal lépne fel: lehet, hogy a választások után, a hecsetet már bizonyosan megint Tisza Kálmán, a hatalmat az ő kezébe tenné le. De így, a mint most vagyunk, arra az eshetőségre is készen kell lennünk, hogy az ellenzék fogyni fog, a mennyiben hogy a mai ellenzékkel üres szalma csépelésnél nem egyéb és Tisza Kálmánnak akarva, nem akarva megint csak kormányon kell maradnia.

És azt kérem, oly őszintén beszéljék itt el, hogy testvér testvérel őszintébben nem beszélhet, ha azonban az ellenzék ezen elbeszélésünkben is taktikát keres, ám keresse: lehet hogy megtalálja, de mi, lelkesmeretünkre mondjuk, nem tudjuk hogy hol van, hanem annyit tudunk: hogy a mérsékelt ellenzék ezen tanácsunkat nem fogadhatja el, miért? Mert a „Pesti Napló“ nem engedi.

Igenis: A „Pesti Napló“ nem engedi. A „Pesti Napló“ a mérsékelt ellenzéknek annyira mellőli, hogy azt lidérezet a mérsékelt ellenzék képtelen az ő mellől lerázni. Mert hogy a „Pesti Napló“ kézzel lábbal kapálódzik minden fuzió ellen, azt hisszük, azt minden egyes olvasó tapasztalhatta, valamint azt is: hogy mikor a Tisza bukásáról van szó, a „Pesti Napló“ annyira erőlködik a bukás elősegítésén, hogy olykor-olykor majdnem bele örül. És pedig nem másért, mint azért, hogy a fuziótól remeg. Remeg, hogy az esetben ha Tisza még sokáig kormányon lesz, a fuzió csakugyan bekövetkezik, és akkor a „Pesti Napló“-nak vége, mert egy konzervatív Apponyi párt már elégszer megmutatta, hogy nem képes egy organumot fenntartani.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárcaja.

Budapesti séták.

Épen kerekszám 10 esztendeje, hogy nem voltam Budapesten. Tíz esztendeje! Jézus! mennyivel más világ volt még akkor. Az orrom alatt kezdett ütögetni az arany ifjúság ritkás pelyhe, melyre erőszakos rádisputáltak a büszke címét: bajusz! Husz éves voltam és jogász, mily dobogó kebellem, édes álmokkal teljes-tele léptem akkor az állampasutak indóházának küszöbére, minden aggodalom nélkül csempészve át egy csomó „szüz“ dohányt. Hanem ma! Épen tíz évnél vagyok öregebb, mint tíz esztendő előtt s nem igen szeretek feleselni, ha valami Mokány Berezből oltott ezimborom azzal a kérdéssel dőf oldalba: hát pajtás, hogy vág a bajusz? Nem is nagyon büszkélkedem gangos léptekkel, mikor ez alkalommal minden „szüz“ dohány nélkül kibotorkázom a coupe ajtaján, mert hát az ifjúkori álmok tulságos megtestesüléseként egyik karomon egy kendő miniszter alusza vakmerő álmait, másik karommal pedig egy bákirály-nő-kandidatus most még csampás lépteit igyekszem idomítani, míg a hátam megérett ismeretes vezényszó dirigál, a feleségem! Hát bizony így változunk meg. Én is. Budapest is! Azzal a különbséggel, hogy én minden nap öregebb vagyok két nappal, Budapest pedig újabb két héttel. Minő változás, mennyi újdonság, mennyi pompa! A képletet is belefárad elgondolni azt, hogy mennyit szépült a mi fővárosunk 10 év alatt! Este érkezünk, s már akkor elég bámulni valót adtak a ragyogó lámpák, robogó kocsik, a losonczy pálya indóházának, s a Ganz gyárnak villanylámpái, hogy szinte el-

fedte a feleségem kérdeni, a mire legkiváncsibb volt az egész uton: — Merre van a Gül-Baba sirja? Hát még mikor reggel kisütött a nap, s a reggeli ködön áttört sugárai egész pompájában juttatták előnkbe a Duna mindkét partjának palotáit, melyekre már az asszony is azt mondta, hogy menjünk. — S nézzük meg a Gül-Baba sirját? — Mán csak előbb a palotákat. Bizony azokon van mit nézni. Az Albrecht-uton a Lónyay-palota, a budai parton azt Andrassy, Liptay, Széchenyi s több szebbnél-szebb paloták s a Ferencz József rakpart imponans épületei, melyeket minden elemi csapás nélkül lehetett végig élvezni, leszámítva azt, hogy a lánczhidon megkellett fogni az asszony kezét, mert az az impositor hid csak úgy libog, s alapos aggodalomra ad okot, hogy egyszer leszakad! De hát még ez mind semmi ahhoz az élvezethez képest, melyet két ember 56 kron megszerezhet, ha a budai lánczhidnál felül a lövonatu vasutra, s koreszüll a Margit-hidon, a véczi és Károly-köruton, a kerepesi uton a város ligetbe utazik, s visszajön a sugáruton a József-térig omnibuszon, mely bizon most is vágat, azaz, lassan halad. Ez a jó félmértföldnyi ut 56 vasat kóstál két embernek, s lát annyit, hogy M. Péresen elég volna az egész falunk. Én magam már jártam itt hajdan s még azt a fodrász boltot is megtaláltam, hol jogász koromban egy gitárvitész hajnyírás közben lekanyarított a fülemből egy früstökre valót, s mégis mennyi új ragadta meg figyelmemet. A Margit-hid maga, a Szikszai (az, az!) a népszínház, s a sugárut teljesen ifjú palotái. Egészen ki voltunk merülve, mire a budai hegyoldalon levő lakásunk lépcsőjén feljutottunk, s csak jó félóra mulva sohajtott fel az asszony. — Megint nem láttuk a Gül-Baba sirját! Dacára minden fáradságnak, délután

Hát ezért a rettentő nagy düh Tisza ellen, a rettentő nagy remegés a fuziótól és az émelységig menő hízlegés a mérsékelt ellenzék szónokai iránt, csak hogy megtarthassa őket valahogy. És még eddig, noha már nem egyszer szárnyaltak fuzionális hírek, a „Pesti Napló“-nak a fuzió megakadályozása mindannyiszor sikerült. A hízlegés lépére menni, a párt vezérek mindig elég gyengék, s a „P. Napló“ haragjával szembeállni, mindig elég bátor talanok voltak. És mert ezek az okok mind a mai napig fennállnak, újabb pártalakulás lehetőségében nem hiszünk és nem bízunk, mert nem bízhatunk és hihetünk.

— Az osztrák-magyar és a francia kereskedelmi szerződés. Az Ausztria-Magyarország és a Franciaország közt való kereskedelmi szerződés aligha fog e hó vége előtt aláírni. A szarvasmarha bevitelének kérdése még nincs megoldva. Anglia kijelentette, hogy meg fogja tiltani a francia marha bevitelét Angliába az esetben, ha a francia kormány megengedné a magyar szarvasmarha behozatalát. Új alapot kell tehát keresni a szerződés megkötésére nézve s ily körülmények közt a bécsi és párisi cabinetek elhatározták, hogy az ideiglenes szerződést bizonytalan időre meghosszabbítják, mely mindkét részre nézve a legkedvezményesebb. A kormányok mindegyike azonban fenntartja a jogot, hogy hat havi fölmondás mellett a szerződés fölbonthatását kérhesse.

— Báró Vay Miklós koronaörnek a főrendiház másodiknövéké való kinevezetése, a hivatalos lap legközelebbi számában fog megjelenni.

Országgyűlés.

Budapest, febr. 16. A képviselőház mai ülését is a járásbíróságok szaporításáról szóló javaslat tárgyalása foglalta el, mely azonban ma sem ért véget. Grecsák tüzetes beszédben Versecznek kívánt törvényszéket az általános rendezés alkalmával. Dárday Sándor előrebocsátott indokolás mellett határozati javaslatot adott

be, hogy a törvényszékek lehetőleg a közgazgatási központokra helyeztesznek.

Polonyi hosszú beszédben a Szolnokra állítandó törvényszék mellett érvet és polemizált Elessel és Sárközyvel. Midőn a javaslatért köszönetet mondott az igazságügyminiszternek s abbéli reményének adott kifejezést, hogy a ház többsége azt elfogadandja, Csanády mérgesen a padra esott öklével, oda kiáltva Polonyinak, hogy „ez mérgeskedés és kaczerkodás a kormányval és pártjával“, mire nagy derültség támadt a házban. Beleszólt a vitába Herman Ottó is, ki hibáztatta Polonyit azért, a miért őt Csanády is megróttá s hibáztatta a kormányt is, hogy ilyen javaslatokkal miért hívja ki harezra a partialis érdekeket.

Polonyi azzal vágott vissza Hermanak, hogy hiszen ez is pár nap előtt 300,000 frtot szavazott meg Szegednek, melynek egyik kerületét képviseli.

Pauler miniszter és Matúska előadó felszólalásai után következett a szavazás, melynek eredménye, hogy Sárközy elhalasztó indítványa 93 szavazattal 80 ellenében elvetettett; Dárday határozati javaslata, nem különben maga a törvényjavaslat általánosságban elfogadtatott.

A részletes tárgyalásnál keresztül ment az 1. §; a 2. §-nál felszólaltak Sárközy és Apponyi Albert gróf. Előbbi a 5. §-t kihagyatni kívánta; az utóbbi pedig a jászberényi törvényszék fenntartása mellett érvet. — Az idő előre haladván s a szolásra még többben lévén följegyezve, a vita itt félbeszakított s következett a kérvények tárgyalása, melyek mindenben a kérvényi bizottság javaslatai szerint intéztettek el. Felszólalás történt az államtanítóképződék tanárainak kérvényénél, melyet miután Székely Elek előadó ismertetett, Szathmáry György indokolt és támogatott. Trefort miniszter erre azon ígéretet tette, hogy e kérvényt a jövő évi költségvetésnél kellő figyelemben fogja részesíteni. Jónás Ödön a miniszter e nyilatkozatáért köszönetet mondott a kérvényezők nevében. Hegedüs László és Kovács Albert is megnyugvásukat fejezték ki a miniszter ígéretében. — A magyar tengerparti vitorlászajátulajdonosok kérvényét Csernátony támogatta melegen. Ezzel az ülés véget ért.

magyar urakat, tiszteltemelő ábrázattal, egy diványba elegendő szakállal, azt gondolom ott ül Patay bácsi és az ő tábora, perseg előtük a „szifon“, meg a kedély!

A „kis pipából“ elvihetném a t. olvasót az akadémiába, s a muzeumba is, hol most puskára feltüzött pangancetokkal örök azt a roppant kincset, melyet az ötvös műkiállításra összehalmozott a papság és a főnemesség, de nem merem. Nem irhatok le olyat, amit nem láttam, mert úgy járnék, mint az én hajdani székvárosom egyik világlapja, a „Nagykikindai Híradó“, melyben már olvasható, hogy a Rubinstein hangversenye a Hungáriában nagyszerűen sikerült, s hogy a művész Bösendorfer-féle zongorát használt, pedig a hangverseny még csak holnap lesz. Sem a Lipót-város intelligens kaszinójába nem kalauzolhatom a t. polgárokat és polgárnöket, hol az ősnemes Szemere család egyik jeles ifjú sarja a japánokról, sem a földrajzi társaságba, hol Lóczy Lajos, gr. Sehechenyi Béla keleti expedíciójának geológusa a chinaiakról tartottak érdekes felolvasásokat, mert az ilyen ingyenes és okos multságok sokkal kaposabbak (hál istennek!) semhogy oda újdonsült fővárosi ember protektio nélkül bejuthasson. Azért hát csak oda menjünk, a hol szabad a vásár.

A képviselőházba szabad. Csak jegyet kell kérni a háznagy hivatalban, vagy fölön csipni valami íróv vagy írófélet, a ki elvezesse az embert az embert írói karzatra, mint engem az én hajdani debreczeni principálistom.

Bizony az az országház maga sem valami diszes, hanem az írói karzat valóságos ketrecz. Szerencse, hogy csak ritkán van tömve. Például február 12 én meg volt a kényelem. Lehetett kényelmen „gusztálni“. Jól tudom, hogy minden életrevaló ember érti ezt a szót „gusztálni“, ki valaha a szent-annai kath. templom előtt megfordult

Mostoha idők.

Rebus in adversis facile est contemneris mortem.

Tehát ismét öngyilkosság... Az átkos ön kirepült, hogy kettészakítsa a gyermek ifjú életének egyfelét, s a szerető szülők gyermekükbe helyezett boldogságának fonálát másfelől, Ssegény szülek! Ti elbocsátjátok fiaitokat szerető szívetek áldásával, szemetek könnyezik, lelketekre valami aggodó kétség ül, vajon nem utolsó-e az „Is-ten hozzád”, mely távozó kedveseknek szól. Gyermekeiről áldodik folyvást a jó anya, fiáról gondolkozik szüntelen a szerető apa. S mily örömteli kebelrel várják a perczet, midőn pihenni hazatért gyermekeket átölelhetik? Ki írta le a ti örömtöket? Ki írta le a gyöngéd édes anya boldogságát, ki fia megtértének napját ünnepként üli meg. S a megelégedett, reményükben, várakozásukban nem csalódott szülők ilyenkor sírják azon örmökönnyeket, melyeknek legkisebb cseppje édesebb, drágább, ragyogóbb az Ocean minden igaz gyöngyénél, a világ minden csillogó gyémántjánál. Boldog szülek, ki ily gyermekeket nevelt fel, boldog gyermek, ki ily szülei dajkáit fel!

S most elvezetlek egy más képhez benneteket.

Egyszerű, de békés házaoska ablakaiból szelid gyertyafény sugárik elő; benézhetünk a szobába is. Ime ott ül az ősz családító, letette egy nap terhét ismét, estebéd után, mielőtt nyugalomra térne, elbeszélget szerető nevelővel: feljárnak egyes leltint eseményeket a multból, melyre oly édesbús a visszaemlékezés, terveknek szönek a jövőre nézve, eszükbe jut távollevő gyermekek, hangosabban dobban fel erre szívök. Vajjon, hogy van? s ezer meg ezer kérdések váltják fel egymást. Hiszen ő már nem sokára elvégi pályáját, s mily boldogság az elagott szülőre, ha a halás gyermek, mint a társadalomban neki jutott állást híven betöltő, felnyitja előttük háza ajtaját, s azt mondja: „Jertek! töltsetek szerető fiatok mellett hátralevő napjaitokat; eddig ti munkáltatok érttem, most már én élek értetek!” De ime kopogtatás. Megrezenve ugrik fel a leány, anyjának jobb keze, kinéz s levéllel tért vissza, óh ki tudja, ha örömet vagy szomorúságot hoz-e? Az apa veszi elő, felvágja, olvas... arca elsötétül, kezei reszketnek, összeszorult szívéből csak e pár szó törhet elő: „nincs többé fiam.” Pár percz múlva az előbbi nyugalom helyét az anya kétségbe esett jajgatása s a testvérek zokogása váltja fel, megtudják tüstént a gyász hírt: ő öngyilkos lett.

Oh meggondolat-e azt szerencsétlen ifu, hogy ama gyilkos golyó nemcsak a teledet oltja ki, de szüleid sírját megéssza, s hozzátartozóid boldogságát megmérgezi! S mit találunk? Kezd e szörnyű dolog napi rendű, divattá válni. S honnan veszi áldozatát? Az ifjak, a gyermekek közül. Azok, kik az életnek még küszöbére sem léptek jóformán, kezdik azt erőszakos kézzel kioltani. Tagadhatatlan, vannak esetek, melyek némi méntségű adják az öngyilkosság elkövetésének, előttünk állnak a hazájuk bukását túlnem akaró férfiak már az ókorban, előttünk azok, kiknek életét e földön gyógyithatlan betegség kínzta, siralom völgyévé tette; de hiszen már ezek küzdöttek, ezek éltek, nem pelyhesedni sem kezdő gyer-

a 11 óras misén, s így most minden jóra való ember azt fogja hinni, hogy magam is, ki szeretek menni a jóra való közt — emberszámba, a karzatra guszáltam. Fájdalom, nem. Sokkal inkább érdekelték, mint a politikában szerencsétlenül járt főtást, a t. ház ismerős és ismeretlen alispánja, semhogy eszembe jutott volna, hogy még csak 21 esztendő múlva leszek 50 esztendő.

Az ismerősöket azonnal megismertem, sőt az ismeretleneket is. Herman Ottóra akár megesküdtem volna, hogy ő az, pedig soha sem láttam s azok a t. képviselő urak, kiknek photographiái időnként ékesítik a vécslapok nasábjait, mint régi ismerősök köhögtek, járkáltak, éjjelenteztek és szundikáltak előttem. Az ismeretlenek közül a feltűnő alakokat megkérdezi az ember, s megismeri jó Prileszky Tádét is, ki épen most ajánlódta meg a zárszámadási bizottság előadója arany tollal, nagy bosszuságára Szatmári Károly barátomnak, ki csak ezüst tollat kapott „annak idejében.”

A nap, melyen az irói karzaton íróskodtam, a Tiszák napja volt. Szegedről volt szó, s a két Tizsa felett Hermann Ottónak, ki mint szegedi képviselő „aggályáival” szerette volna kiküszöbölni azt a csorbát, melyet tekintélyen az antiszemiták ütöttek. Tizsa Lajost gyakran láttam s hallottam Szegeden, hanem Tizsa Kálmánt nem hallottam azóta, múltá nem képviselő (sajnos) Debreczent. Bizony megöregedett arcban is, méltóságban is. Szavai halkak hangzanak, de a ház oly osztatlan figyelemmel s tisztelettel hallgatja, hogy egy mondat sem vész el. Hiába, az ő államférfiúi talentuma, s egyéni jelleme még a szélső ellenzéknek imponál!

Hanem uraim! ennyi séta elég egy napra. Mástól másról, mikor már nem kérhető az asszony:

— Mikor nézzük meg a Gül-Baba sírját?

Suhogó.

közök valának. Felmerül a kérdés: mi lehet ezen siralmas állapotok oka? Szerintem legfőkébb a vallás talanság.

Igen, ha nincs a szívben hit a szerető, gondviselő Atyába, ki létele szőlítva benünk, s kinek egyedül van joga azt fölünk ismét megvonnai: akkor ne csudálkozunk, ha e rut bün mindinkább kezd elhatárolódni. S egy tekintet az ifjuság nagyobb részére nem erről győz-e meg bennünket? Hiába szólal meg az istentiszteletré hívó hang, nem látjuk az ifjakat zsolttárral kezében templomba sietni. Télen nagyon hideg az nekik, nyáron pedig — mint gondolják — ki kívánhatná fölük, hogy mikor kint oly szép, üde minden: ök az egyszerű négy fal közt huzzanak ki egy órát?

Nem a hit bologdító karjai védik, vezetik őket már, a vallás előttük pusztá „agyrem” s ha kilépnek az életbe, s nem úgy folyik dolguk, mint akarnák, életre kelnek keblökben a senki által nem vetett, de maguktól annál inkább felbujzózott rosznak gyomjai, rá lépnek a bün rózsáinak látszó lejtőjére s midőn már róla le nem szállhatnak, a vallás szelid érzeméitől kopár lelkök sugalta fégyverhez nyulnak s kiöltják haszontalan életüket. Ily ferde életelv következtében állnak elő gomba módra a 18-20 éves „életuntak” de nem csuda valóban, ha gyönyörűséget nem találunk az olyan életben, mely előtt az „égi” el van zárva. De annál inkább elmerül a „földiekben.”

Tövisektől ment rózsá, több kevesebb bajtól ment élet nem lehet, de — mint egy jeles írónk mondja — „vallási kegyeletünk és hitünk szentségét nem árulhatjuk el gyalózában, mintha a sors csapásaiban, nyomorainkban kétségbe esünk. Ha nappalunk elkomorul, köd vagy felhő borul vidékünkre, eszünkbe sem jó kétkedni, hogy amazok mögött fenn áll a rogyogó nap, bár fölünk nem láthatjuk is azt; egy pillanatil sem hagy el a remény, hogy oszlani fognak köd és felhő s derében sütni ki ránk az áldott nap sugára. S nyomorainkban kétkedjünk-e, hogy végképp elhagy bennünket az atyai kéz: Az isteni kegyes gondviselés? Sok ifju nem ugy tekinti az életet, mint a mely bár „percz” az örök-kévalóságához képest, de „hosszú” ám a sirig, ó csak a jelent nézi, azt is a könnyelműség szemüvegén keresztül. Ki vonná meg a mérsékelt élvezetet akarókól; munka után édes a nyugalom, s ha Martiál azt mondja: „non est vivere, sed valere vita” bizonyára nem ugy érti, hogy az élet minden gyönyörűt egy pohárba kihajtsuk, s majd később lakoljuk a léleketet, de vegyük mint Horatius az örömeiket nyereségül, a bajokat pedig az élet tartozásai gyanánt, miket hamarabb vagy később le kell fizetnünk.

Ne hagyjuk tehát egy pillanatil sem szunyadozni a hitet keblünkben, Vestatüz legyen az, mely folyvást lángoljon szívrünkben; s ha örömtől áradoz lelkünk, Istennek adjunk érte hálát; ha a balsors, a szenvedés kelyhét adja kezünkbe is, ne zugolódjunk, ne essünk kétségbe, bátoritson, vigasztaljon az a sziklaszilárd hit, hogy örökös felettünk a mi jó édes Atyánk. Így nem kell mindjárt gyilkos gondolatoknak fogamzani meg agyunkban, nem kell elúntatni — mihez jögnök sem lehet — meggondolatlanul kioltani, nem kell a szerető szülők bennünk vetett boldog reménykedését szétrombolni. Sokkal inkább előttünk minden szakán előttünk legyen a költő örökszép mondata:

Minden órádnak leszakaszod virágát,
S a jövődnök homályit
Bízd az Istenség vezető kezére
S élj az idővel!

Szentgyörgyi Kálmán
hittanhangzó.

A debr. kereskedői kör.

Debreczen, febr. 18.

A kereskedői kör érdekében tegnap d. u. látogatott értekezlet tartott Szepe-ssy Antal ur elnöke alatt.

Mindenekelőtt Dr. Szántó Sámuel felolvasta a kereskedői kör alakítása érdekében kiküldött bizottság eddigi működéséről szóló jelentését. E jelentésből kiemeljük a következőket.

Az 1883-ik év november hó 18-án Szepessy Antal ur kezdeményezéséből tartott igen látogatott értekezlet egyhangulag kimondotta a kereskedői kör szűkségességét, kifejezvéen egyszersmind azon óhaj, hogy az ne tisztán társas kör, hanem olyan legyen, a hol a kereskedők ügyeik megbeszélésére alkalmat szerezhesseken s azok szerelmének orvoslására alkalom nyujtatik. Ezen célnél az értekezlet egy bizottságot választott, melynek tagjai Szepessy Antal mint elnök továbbá: Geréby Fülöp, Kardos László, Zádor Lajos, Berger Henrik, Szabó Kálmán, Besztercezy Károly, Feischl Károly, Dr. Király Ferencz, Kuczk Gábor, Ormódi Lajos s Dr. Szántó Sámuel. Ezen bizottságnak feladatává tétett egy alapszabály tervezetet kidolgozni, valamint azon módzatokról is gondoskodni, mikép volna a létesítendő kör, a helyben fennálló terménycsarnokkal egyesíthető.

1883. december hó 9-én a bizottság megtartá ülését melyen kimondott, hogy a mennyiben lehetséges volna, hogy a terménykereskedők saját belügyeiket mint önálló szakosztály a külön erre rendelt helyiségben elintézzék, az egyesülés ellen semmi nehé-

ség sem merül fel. Az ügy elintézésével egy albizottság bízott meg, mely Szepessy Antal elnöke alatt Kardos László, Szabó Kálmán, Dr. Király Ferencz, s Dr. Szántó Sámuel bizottsági tagokból állott. Egyszersmind elhatározott, hogy a terménycsarnok elnöksége szintén kéresek meg, hogy a maga kebeléből egy kisebb bizottságot küldjön ki, a melylyel egyértelmileg az egyesítés módzatai megbeszélhetnének.

A terménycsarnok választmánya ennek következtében Berger Henrik, Szepessy Gusztáv, Feischl Károly, Bechert Manó s Sorger József titkárt küldé ki, a kikkel az együttes gyűlés 1883. december hó 17-én megkezdett.

Ezen együttes gyűlés megállapítá azon általános irányelveket, a melyek szerint az alapszabálytervezet elkészítettessék s annak elkészítésével Dr. Király Ferencz, Dr. Szántó Sámuel s Sorger József urakat bízta meg. Az alapszabálytervezet elkészülvén annak együttes tárgyalására meghívottat 1883-ik november hó 18-ántartott első értekezlet által kiküldött 12 tagu bizottság s egyszersmind a terménycsarnoktól kiküldött 5 tagu bizottság. A tárgyalások a közben eső vásár miatt félbeszakítottak s csak január 27. s február 2-án fejeztettek be s ekkor az alapszabálytervezet, valamint a termény szakosztály külön szabályai is közös egyetértésben megállapítottak. A február 2-án tartott gyűlés egyszersmind elhatározá, hogy az alapszabálytervezet 2 példányban leirassék, annak egyik példány a terménycsarnok elnökségéhez tétessék át tárgyalás végett, a másik pedig egy február 18-án összehívandó nagy értekezletnek terjesztessék be jóváhagyás végett. Ha a jóváhagyás mindkét részről kieszközölthetik a kettőnek egyesítése s vele a kereskedői kör létesítése biztosítva van.

E jelentés felolvasása után az alapszabályok igen csekély módosítással elfogadtak.

Az eddigi bizottság továbbra is megbízott az ügyek előkészítésével s legközelebb az aláírás iverik is kifognak boosztatni: Mily hely 100 tag a belépésre kötelezi magát a kör megtartja a lakuló közyűlést.

A kör tagja minden fedhetetlen jellemű önálló egyén lehet s a tervezet ugy van készítve, hogy a tagok foglalkozás szerint szakosztályokra oszlanak. A terménykereskedők kik eddig mint terménycsarnok tagjai önálló egyesület képeztek most a kereskedőkör I-ső szakosztályát fogják képezni. Ügyeiket egy külön erre rendelt helyiségben fogják elintézni. Az ügyletek kötésére ugyanezen külön helyiségben d. e. 11—1-ig hivatalos óra fog tartatni. A közvetítők (sensalok) ezen külön helyiségben a hivatalos órákban is csak akkor látogathatják, ha erre a kör választmányától engedélyt nyernek, de azért a kör tagjai nem lehetnek.

A nagyváradai szinkör pályázata után.

A nagyváradai szinkör bizottság folyó 1884-ik évi január hó 20-án tartott gyűlésében kilencz szóval kettő ellen az ottani szinkör igazgatásával e nyári évadra az én csekélységemet tisztelte meg.

A tulnyomó többség e belém helyezett bizalma annyival inkább jól esett nekem, mert e szavazatokat nem koldulás, nem protekció könyörgés folytán kaptam, mert én Nagyváradon teljesen ismeretlen vagyok s a bizottság tagjai közül alig van szerencsém egy-két egyént, azokat is csak futólag ismerem. A szinkör bizottság tagjait bizonyára az a tudat, az a meggyőződés vezette, hogy igénytelenségben oly egyént állítani a nagyváradai szinkör élére, a ki önzetlenül, lelke egész hevével csügg pályáján, s a magyar szinkörnek tekintélyt, becsületet, rokonszenvet, népszerűséget fog szerezni.

A melyen tisztelt szinkör bizottság, nem csalódott volna bennem. Annyival több igyszeregettel, becsügglyal miűködtem volna Nagyváradon, mert hisz egy rég óhajtott törekvésemet, ábrándomat, eszményemet a debreczeni nagyváradai szinkör szinkör elnökségétől egyesítését s annak minél tartósabbá, s zorosabbá fűzését véltem megvalósíthatni. Debreczeni szinkör igazgatásom legszebb, legmaradandóbb ténye az lett volna, ha az évek előtt ccsaklat láncot, mely Debreczen t Nagyváradtól elválasztá, én akaszthattam volna újból össze.

A végzet nem így akarta. A nagy Vincze szinkör bizottság egy pár szóval a lelkü egyéne és a szinkör bizottság egy tagja által ellenem indított capacitálás, korteskedés, házalás s a „Bihar”-ban rám szórt alaptalan vádak megbuktatták a szinkör bizottság tulnyomó többségének határozatát, dugába döntötték a Debreczennel való egyesülést s tetemes erkölcsi és anyagi kárt okoztak nekem, ki Nagyváradot huszenöt napon keresztül biztosnak tartva, nem dolgoztam testületem részére más városról, sőt a kinálkozó alkalmat is visszautasítottam.

Fogadják, a szinkör bizottság tagjai, bizalmukért szívem jobb felől fakadó köszönetemet s hálmat. Köszönöm mindazoknak, kik engemet teljesen ismeretlen pártfogoltak nagybecsűl rokonszenzüket. Ezen urak méltánylása fog buzdítani, lelkesíteni tövises pályámon. Vezéreljen az ország bármely részébe sorsom, reájuk gondolva munkálkodom, s igyekszem mintája lenni a vidéki

szinkör igazgatóknak, hogy az ő további szives rokonszenzükre és pártfogásukra érdemes legyek.

En reméllem, hogy leszek még nagyváradai szinkör igazgató. Komoly, becsületes törekvésem előbb-utóbb utat fog részemre törni Nagyváradra.

Nagy Bölöny József ur a lapok hasábjain több cikken keresztül foglalkozott velem, társulatommal, sőt ruha és diszlettárammal is. E cikkekre óhajtok még néhány sorban válaszolni.

En ugyan az én igénytelen észjárásommal azt gondoltam, hogy egy országgyűlési képviselőnek komolyabb, magasabb, a haza felvirágzását, boldogítását előmozdító teendője és hivatása van, nem pedig az, hogy egy ilyen magam fajta igénytelen szegény vidéki szinkör igazgatót egy egészen idegen közönség előtt cikkekben, hasábjokban keresztül legyalázzon, pellengére állítson.

Legközelebb gondoltam azt Nagy Bölöny József urról, mert hisz irántam tanúsított modora, beszéde ép az ellenkezőről győztek meg.

Nevezett szinkör bizottsági tag mult év ápril hó 26-án Debreczenben este 6 órákor feljött irodámba s bemutatá magát.

Rövid társalgás után, miatt én a nagyváradai szinkör igazgatóról egyetlen szóval sem szóltam, tehát pártfogásom nem is lehettem, Nagy Bölöny József ur körülbelül ezeket mondá:

— Gratulálok, Krecsányi ur! Ön a vidék legderékabb, legpáratlanabb igazgatója, Legyen meggyőződve, én mindent el fogok követni, hogy a nagyváradai szinkört jövőre ön nyerte el.

— Hála istennek! No ez jó lesz! — szolt közbe Tóth László, a „Debreczen-Nagyvárad” Értesítő szerkesztője, ki esetleg ép számban volt. — Legalább megérjük azt, Debreczen-Nagyvárad ismét egyesül s újra beáll a régi jó viszony.

— Nem Debreczen! — válaszolá Nagy Bölöny ur. — Nem bánom én akárhová megy Krecsányi. Én nem a városban, hanem Krecsányi személyében látom a garanciát szinkörünkre, Tehát ime, fogadják jobbotam arra, hogy Nagyvárad jövőre ön lesz.

S a képviselő ur kegyes volt kezeim megszorításával engemet szerencsétlenné. Ez értekek, e magaslatok ugyanezen este egy egész vacsorán keresztül folytatást nyertek.

Nagy Bölöny József ur mult évi június hó 11-én a budai szinkörben ismét főkerekett irodámban s a fentebb leirt frázisokat más szavakkal variálta.

Ily előzmények után azt kell hennem, hogy Nagy Bölöny József ur nagyon hamar elfelejté azt, a mire valakinek, szavát és kezét adta, mikor az a valaki nem is kérte az ő pártfogását.

A többi állításokra, hogy például diszleteim, ruhatáram nem állják ki az általa protegált igazgató ruhatárával a versenyt, hogy személyzetem gyengébb a szegedinel stb., egyszersmind az a válaszom, hogy Nagy Bölöny ur sem ruhatáramból, sem diszleteimből nem látott soha egyetlen darabkát sem, mostani és leendő társulatom nem ismeri, tehát annak megbíralására nincsen feljogosítva.

Nagy Bölöny József urat korteskedési szenvedélye annyira ragadta, hogy engemet „kóbor színész”-ből lett szinkör igazgatónak nevez. Bár ezt a címet egy országgyűlési képviselőtől legkevésbé vártam, de azért azt köszönettel elfogadom. Igen is vidéki színész voltam és vagyok most is, nyomorogtam, dolgoztam, küzdöttem s küzdök tovább, hogy hazáimnak s a társadalomnak csekélységemtől telhetőleg használjak. Szorgalmamnak, munkásságomnak, törekvésemnek köszönhetem, hogy a nagyváradai szinkör bizottság tizenny tagja közül kilencz engemet méltatóan a szinkör igazgatósára. Ebből kitűnik, hogy én tehát mégis számottevő tagja vagyok a vidéki magyar szinkörnek, nem maradtam néma szereplő, statista, mint bizonyos honatyá, kinek szavát a képviselőházban még soha senki sem hallotta, s a ki ott nagyon ért a statistáláshoz.

Krecsányi Ignác,
szinkör igazgató.

Napi hírek.

— **Elkészés beiktatás.** A debreczeni ág. h. evang. egyház lelkészének, tiszt. Marteny Lajos urnak, hivatalába való ünnepélyes beiktatása f. febr. hó 24-én délelőtt fog végbemenni; az ünnepélyt, a melyre városunk egyházi és világi hatóságainak képviselői is meghívtak, közgyűlés fogja követni. A közgyűlés főtagjai: az egyház vagyonának kimutatása a mult évi zárszámadások alapján és a jelen 1884. évi költségvetés előterjesztése. A közgyűlés után az egyháztagok a vendégekkel együtt közös ebéddre gyűlnek a „Bika”-étkező termébe. A disz-ebéd, a melyre városunk előkelőségei közül, valamint a vidékei evang. hitsorsok közül számosan meg vannak hívva, előreláthatólag a meghívottak, valamint az evang. hívek élénk részvétele mellett fog lefolyni. Kezdeté 1/2 órára van kitűzve.

— **A helybeli részvénytársulatok** mult évi üzlet eredménye igen kedvezően mutatkozik. Az „alföldi takarékpénztár” osztalékát részvényenként 7 frot, már fizetik

az „ipar-
tolt köz-
talék áll-
„iparegy-
különb-
eredmény-
„István”
nyereség-
sültünk
ülésében
ként 15
gyűlés-
koncepció-
dittatni.

—
lenthet-
számában
kir. ügy-
visszab-
nek társ-
kamara-
alhoz
teljesen

—
mették
csapóte-
től gyás-
metőbe.
bert ur-
nak örök-

—
„Alföldi”
köszönet-
ves volt.
koini. A
nőgyelet

—
befizetési
jött össze
a várakoz-
az első 6
ban még
tuk, hogy
közönség-
gyelmezt-
szándékoz-
kező szin-
február hó
krajcz-
ben jóvők
a büntetés-
történetek
tanak kér-
3-4-ig teg-
jövő héten
dönteni.

—
tartotta
unaj fiata-
ösmert B-
nyával, J-
küvvő szin-
Áldást és
kölszönös-

—
közgyűlés-

—
lése mároz

—
K-
merőseink
vovó mely
a realtaon
nemes tan-
ság dalart
fiunk vég-
ban megje-
halál álta-
dalát mé-
tak, fogad-
szívűből jó
Február 18

—
tegnap dé-
féle temet-
gyászkoosi
udvaráról,
esi kereszt-
mi komoly

—
E-
man a „I-
donosának
Blanka
Kohn L-

—
K-
mert Leng-
jeles növe-
beli törvé-
szörményi.

—
H-
mert Altn-
leányát G-
Belitz Be-
Áldást kiv-
frigyre.

—
T-
lése. Teg-
tosító tár-
mindössze
vényes ál-
szavazat a
István
ság el-
szabályilag
nem 1/2 rés-
ditványoz-
rendkívüli
tani gyűlés
pedig a fe-
jegyzője b-
fogadtatott

—
A-

további szíves
ásukra érdemes
mek még nagy-
becsületos tö-
g részemre törni
se f ur a lapok
tül foglalkozott
ha és diszlettá-
ok még néhány
elen észjárásom-
országgyűlési
agasztosabb, a
sát előmozdító
nem pedig az
igénytelen sze-
egészen idegen
abokon kereszt-
ültsón.
zt Nagy Bölöny
tam tanusított
szórol győztek
sági tag mult
n este 6 órákor
magát.
alatt én a nagy-
egyetlen szót
t nem is kér-
ur körülbelül
ur! Ön a vi-
igazgatója,
dent el fogok
zinkört jövőre
jó lesz! —
brezen-Nagy-
ki esetleg ép
megérjük azt,
gyesül s ujra
ásazolá Nagy
kárhová megy
n, hanem Kre-
arancziát szia-
ndja jobbotat
őné lesz.
s volt kezeim
ncseltetni.
lások ugyanez
ztül folytatást
mult évi június
ismét félkerek-
hirt frázisokat
kell hianem,
nagyon hamar
szavát és ke-
m is kérte az
például disz-
ki az általa
a versenyt,
a szegedinél
n, hogy Nagy
m diszleim-
darabkát sem,
nem ismeri,
nesen feljogo-
korteskedési
hogy engemet
zgatónak ne-
országgyűlési
m, de azért
t is, nyomo-
s küzdök to-
rsadalomnak
ználjak. Szor-
örévkemények
adi színügyi
zül kilencez
igazgatójára.
mégis s á-
ideki magyar
é ma s ze-
bizonyos hon-
házban még
si ott nagyon
yi Ignác,
zgatónak.

az „ipar és kereskedelmi bank“ tegnap tar-
tott közgyűlésén részvényenként 6 firt oszt-
talék állapított meg. Ugy haljuk, hogy az
„iparegyesületi takaréki és hitelintézet“ nem-
különböző a régi takarékpénztár is kedvező
eredményrel zárták be számadásaikat. Az
„István“ gőzmalom társulat mult évi tiszta
nyeresége is kielégítő, mert a mint jól érte-
sültünk az igazgatóság szombaton tartott
ülésében elhatározott, hogy részvényen-
ként 15 firt osztalék fog javaslatolni a köz-
gyűlésnek s azonfelül a tartalékokra, a jóté-
konyozásokra nagyobb összegeket fognak for-
dítani.
— **Alapítványi hírek.** Biztos forrásból je-
lenthetjük, hogy a „Debrecezen“ szombati
számában foglalt azon hír, hogy Tóth Mór
kir. ügyész ur az igazságügyminiszteriumhoz
visszahelyeztetéséért folyamodott s hogy en-
nek támogatására a Budapestben járt ügyvédi
kamarai küldöttséget is felkérte minden
ahhoz csatolt következtetésekkel együtt
teljesen alapítvány.
— **Temetés.** Ma délután két órákor tem-
ették el ö. v. Sipos Istváné asszonyt,
csapótevező házártól a nagytemplomban tar-
tott gyászszertartás után a hatvanutcai te-
metőbe. Az elhunyt fölött n. Kiss Al-
bert ur tartott megható imát. Az elhunyt-
nak örök béke lengje körül porait!
— **Köszönetnyilvánítás!** Fogadják az
„Alföldi takarékpénztár“ választmányának hálás
közönetintézet ama tiz forintért melyet szí-
ves volt pénztárunk gyarapítására ajándé-
kozni. A debr. izr. betegsegélyező és ápoló
nőegylet Elnöksége.
— **A kölcsönös-segélyező-egylet** 3-ik
befizetési hete volt, a melyben ujoilag 665 firt
jött össze. Az egyesület tagjainak száma a
várakozáson felül szaporodott így, hogy
az első 600 könyveske már elfogyott s uja-
ban még 200 készítették. Örömmel tapasztal-
tuk, hogy ez utóbbi héten különösen a gazda
közönség nagy mérvben kezd érdeklődni. Fi-
gyelmeztetjük azokat, kik az egyesület tagjai
szándékoznak lenni, hogy még csak a követ-
kező szombaton d. u. s vasárnap d. e. az az
február hó 23. 24-kén lehet büntetés
kra jezzár nélkül befizetni, a később
jövők február 2-től azaz 4 hétre fogják
a büntetés krajczárt fizetni. Kölcsönösre már
törtétek előjegyzések, kik előjegyezni óhaj-
tanak kéretnek, hogy ezt szerdán s pénteken
3-4-ig tegyék, mert az előjegyzések fölött a
jövő héten tartandó igazgatósági gyűlés fog
dönteni.
— **Esküvők.** Szombaton d. u. 4 órákor
tartotta esküvőjét Káposztás Imre collegi-
umj fiatal tanító, városunkban általános an-
nyóment Bányai István ur kedves, szép leány-
nyával, Juliska a kisasszonyval. Az es-
küvő szoros családi körben tartatott meg.
Áldást és szerencsét kívánunk e valóban
kölcsönös szeretetből kötött frigyre.
— **A debr. kértészeti egylet** ez idei
közgyűlését f. év március 16-án tartja meg.
— **A debr. tisztviselő egylet** közgyű-
lése március hó 9-ikére tüzetett ki.
— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon ös-
merőseinknek barátainknak, általában a részt-
vevő minden tisztelt közönségnek, valamint
a reáltanoda tekintetes tanári karának, a
nemes tanuló ifjúságnak; ugy az iparos ifjú-
ság dalártságainak kik feleltethetetlen Mihály
fiunk végtisztességtételénél oly nagy szá-
ban megjelenni; s részvétükkel a véletlen
halál által oly mélyen sebzett szívünk fáj-
dalmát megosztani, enyhíteni szívesek vol-
tak, fogadják egész családom nevében fájó
szívvel jövő hálás köszönetemet. Debrecezen
Február 18. 1874 Jóna Dániel.
— **Nagy nép esődület** idézett elő
tegnap délután a következők eset: a Fodor-
féle temetőkezési intézet egy négyes fogatú
gyászkoosija alighogy kijött a Dégenfeld ház
udvaráról, a rudas ló elbukott s rajta a kosi
keresztül ment. Szerencsére a lónak sem-
mi komolyabb baja nem történt.
— **Eljegyzés.** Zichermann Her-
man a „Debr.-Nagyv.-Értesítő“ kiadó tulaj-
donosának kedves szeretetreméltó leányát
Blanka kisasszonyt tegnap jegyezte el
Kohn Lajos tanár Török-szent-Miklósról.
— **Kinevezés.** A széles körökben ös-
mert Lengyel Imrét, tavaly még főiskolánk
jeles növendékét Szőgyény István, a hely-
beli törvényszék elnöke kinevezte a h.-bő-
szörményi járásbíróvához joggyakornoknak.
— **Hymen.** Városunkban előnyösen is-
mert Altman József gazdálkodó kedves
leányát Gizella k. a. tegnap jegyezte el
Bielitz Bertalan budapesti fiatal kerekedő.
Áldást kívánunk e tiszta szerelemből kötött
frigyre.
— **Tisza biztosító társaság közgyű-
lése.** Tegnapra hivatott össze a Tisza biz-
tosító társaság közgyűlése, melyre azonban
mindössze 138 szavazat jelent meg 11 rész-
vényes által képviselve; s ebből is csak 129
szavazat birt érvényességgel. Doma hidy
István előadja, hogy a felszámoló biztós-
ság elkészült feladatával; de mivel az alap-
szabályilag megkívánt 700 szavazatból majd-
nem 4/5 rész hiányzik a jelen gyűlésről, in-
dítványozza, hogy március 3-dikára egy új,
rendkívüli közgyűlés hívassék össze, a most-
tani gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésével
pedig a felszámoló bizottság két tagja és
jegyzője bizassék meg. Ez indítvány el is
fogadtatott.
— **A nők táncmulatságáról** tévesen

lett közölve, hogy az martius elsején lesz.
Helyre kell igazítani, mert e rendkívüli
fényesnek ígérkező táncmulatságf. hó 26-án
hushagyó kedden lesz.
— **A színház köréből.** Színházunkban
a legközelebbi operette újdonság Planquet-
nek: „Rip van Winkl“ című nagyhírű ope-
rette lesz. Színházunk több szülő
egyenes felhívására elhatározta, hogy az idén
gyermek előadást fog rendezni, s a „Hófé-
hérkét“ a jövő héten kedden előadja a
cizs szerepben Ditróinéval. — **E. Kovács**
Gyula színművész a jövő hó 14-én kezd
meg színpadunkon vendégszeretlését s ez
alkalomból Faustot, és Bánk bánt is elfogja
játszani. E szerepekben még nem látta őt a
debrecezeni közönség. A „kó mámas szony-
ról“ szóló színházi referándák mai számunk-
térzúke matt holnapra maradt.
— **Hajdu bősörményi hírek.** Ste n.
ez i n g e r Károly debr. ifju s bősörményi
kereskedő esütörtökön esküdött hűséget Mol-
nár Anna kisasszonyval. — **Öngyilkos**
s á g. Liszkai Gábor 32 éves ref. vallású nős
3 gyermek atyja, felakasztotta magát. —
Gulyásbált volt tegnap Bősörményben
is. — **A híres k a z a n,** mely hosszú ide-
ig vesztegett a bősörményi út mentén végre
házassálgattatott. — **A s z a b a d s a g** s o-
b o r r a igen élénken és szép eredményvel
folynak a gyűjtések.
— **Uj vasúti menetrend** fog életbe
lépni f. év május 20-tól kezdve az északke-
leti vasút vonalain. A változás főleg oda-
irányul, hogy a vonatok gyorsabb menete és,
az állomásokon rövid tartózkodás által, a
fővárossal összeköttetés idő tekintetében
megrövidíttessék. A helyi viszonyokra kiváló
tekintettel van az új menetrendben gondos-
kodva, a mennyiben helyi érdekű vonatok
fognak olyformán közlekedni, hogy a magyar
éjszakai vasut menténfevő fontosabb
kereskedelmi érdekű városokra kellő idején
reggel lehessen bejutni és délután vissza
utazni. Gondoskodva van továbbá arról, hogy
minden vonat a mellékvonalakról a fővonatra
csatlakozzék s így az utazás bárholonnan
és bárhova megszakítás nélkül történhessék.
Indul Debrecezen déluán 3.39 perczkor, s
este 10 óra 5 perczkor már M. Szigetre érke-
zik, s reggel 4 óra 15 perczkor indul; érke-
zik délben 11 óra 30 perczkor, este pedig
8 óra 30 perczkor.
— **Kollegiumi hírek.** Az ifjúság kü-
lönböző egyletei a drukos január leteltével
újra megkezdették munkálkodásukat. A hit-
tanhallgatók önképző egylete szombaton tar-
totta második félévi első közgyűlését, mely-
nek egészen ünneplés színezetű kölcsön-
zött Csiky Lajos hittanár esinos felolvasása
az „egyháziasságról és belmissióról“ a mely
iránt nemcsak a hittanhallgatók mutatnak
élénk érdeklődést, de rajtok kívülrésztvettek
s közgyűlésen Balogh Ferencz, Tóth Sámuel,
Bethlendi Endre, Dr. Karsa István taná-
rok is. A vasárnapi oratoriumi isteniszte-
let a nagy reformátor Zwingli Ulrik emléke-
nek volt szentelve; mely alkalommal D. Ko-
vács János IV. th. tartott jól kidolgozott
predikációt. A joghallgatókat a mult héten
a jogász segélyegylet alapszabályainak ujan-
nan alkotása foglalkoztatta. Ugyanis Né-
methy Károly a segélyegylet jelenlegi elnöke
megválasztása alkalmával tartott program
beszédében ígértet tett, hogy mindent el-
fog követni az egylet pénzügyainak ren-
dezésére, az eddigi helytelen gazdálkodás
megszüntetésére. És erre nézve az alapsza-
bályok gyökeres megváltoztatását tartotta
szükségűnek. Az ígért ma be va-
váltva. A kinevezett bizottság által dolgo-
zott új alapszabály tervezet háromnapig he-
ves tanácskozás után szombaton végleg el-
fogadtatott, melynek legfőbb két pontja az,
hogy elnök mindig csak 4 éves jogász lehet
s hogy kölcsönök csakis nagykoruak keze-
sége mellett oszthatnak. Ez utóbbi pont által
egyfelől teljesítheti az egylet rendelését
is, de másfelől kellő garancia nyújtatik a
kölcsönadott pénzek visszafizetését illetőleg.
Az új alapszabályok szerint az egylet új ne-
vet is nyert, t. i.: a debrecezeni joghallga-
tók segítő egyesülete“ nevet s tagjai lehet-
nek: tisztelőbéli, alapító, pár-
toló és rendes tagok. Az egylet.
a megelőző évek példáját követve, az idén is 365
o. é. forint ingyen segélyt osztott ki 19 sze-
gény sorsu rendes tagnak 10—15—20—25
és 30 forintos részletekben. E most megnyit
új korszak, melyhez különben méga tanárkar
és a minisztérium szentesítése is szükséges-
tetik, a virágzás és fejlődés ideje legyen
hasznos, jótékony egylet életében!
— **A debrecezeni ipar és kereskedelmi**
bank közgyűlése. A részvényesek élénk
érdeklődése mellett tartotta meg tegnap a
debrecezeni ipar és kereskedelmi bank XVII-
dik rendes közgyűlését. Igazg. elnök Sesz-
tina Lajos miután a nagy számmal megje-
lent részvényeseket üdvözli s a közgyűlés
határozati képességét constatálja — felolvas
tja az intézet igazgatóságának az 1883 évi
üzletről szóló jelentését. — Ebből kiemeljük
hogy a bank váltó leszámolója a mult év
folyamán jelentékenyen emelkedett; s váltó
tárczája a megelőző évhez képest mintegy 140
ezer forint többletet mutat. Az 1883. évi üz-
leti nyeresemény a mult évinél 5700 fttal több
minek folytán a részvények tavalyi szelvé-
nyeik darabonként 6 firtjával váltottak be. —
Ezen osztalék a részvény-tőke 12%-os kama-
tozásának felel meg. Bökezőleg van gondos-
kodva a jótékony intézményekről is, melyek-
nek segélyképen a mult évi nyereséményből

300 firt fog kiosztatni. — A többek között a
debrecezeni zenede — az utóbbi években any-
nyira mostohán segélyezett ezen fontos köz-
művelődési intézmény is jelentékeny segély-
ben részesül, a mennyiben javára a társulat
100 forintos alapítványt tesz oly formán,
hogy annak felét 50 firtot azonnal, másik fel-
ét a jövő évben fizeti be. — Ezenkívül a
nőegyletek, kereskedelmi és iparos iskolák,
kórházak, szegény ápolók, tűzoltó egylet és
több helybeli jótékony társulat részesülnek
kisebb, nagyobb adományokban. Ugy ezen
jótékony adományok kiosztását, valamint
1000 forintnak az intézeti tartalékához
480 forintnak az intézeti nyugdíjalaphoz
csatolását és az igazgatóság azon indítványát,
hogy a 6 forintos osztalék má r-
h o l n a p t ó l kezdve ki fizet-
t e k a közgyűlés helyeslőleg fogadta s vé-
gül az igazgatóságból szabályszerűleg kilépő
Berger Henrik és Steinfeld Antal
urakat ujabb 3 évre igazgatósági tagokká
megválasztotta.
— **A gazda bálról** közölt tudósítá-
sunkban tévesen volt írva a bálanya neve.
A bálanya Jámor Ferenczné asz-
szony volt.
— **Lónyai Menyhért püre.** Fráter
Sándor, nyíregyházi lakos és földbirtokos, a
felső tiszavölgyi társulat mult évi gyűlésén
a szabóesi árviz szabályozó társulatról egy-
nyilatkozott, hogy az „önöz magán érdekek
kielégítésre alakult kompanyia“ és „bámul,
hogy jött szakszások nem történnek.“ Lónyai
Menyhért elnök e miatt a társulat megbízásá-
ból Fráter Sándor ellen rágalmazási pört
indított. A budapesti IV-X. kerületi járás-
bírószág szombaton mondott ez ügyben íté-
letét. Fráter Sándort a rágalmazás vétsége
alól felmentette; ellenben bűnösnek mondta-
ta ki a becsületsértés vétségében, s ezért
300 firt. pénzbüntetésre, behajthatatlanság
esetén pedig 30 napi fogházra ítélte. Vádló
ügyvédje: Komjáthy Béla fellebbezett, mivel
vádlott a rágalmazás alól felmentett. Frá-
ter ügyvédje Friedmann Bernát volt.
— **Magyar világ Párisban.** A francia
közönség egy idő óta kezd törődni külföldi
dolgokkal is. Magyarországot is kezdik kü-
lönválasztani Ausztriától, a francia lapok
az ujabb időben rendszeren hoznak sürgő-
nyöket Budapestről, a tiszta-eszlári esetet a
francia közönség is ismeri, nem különben a
Baththy-Rosenberg párbajt, meg a Spanga-
históriát. A szivarboltokban „cigarette hong-
ruise“t árulnak, a képrekeskedő kirakatban
ott van Munkácsy „Krisztus Pilátus
előtt“ festménye, továbbá S z e k e l y Kor-
nélia arcképe, mely eddig több ezer pél-
dányban kelt el. A magyar zene is nagyon
tetszik. Darázs s Miska hangversenyait a
legelőkelőbb közönség látogatja s az opera-
bálok négy estélyére 9000 frankot kapott a
Darázs bandája. Érdekes hogy a „Hallod e
te körösi lány!“ nótát már Páris utcaiban is
lehet hallani.
— **Az északfény vizsgálatára** külön
csillagdat állítottak Norvégiaiban Krotoklion
város szomszédságában az északi szélesség 70
foka alatt. Igazgatója dr. Tromholt, az ismer-
tetes tudós, ki már egy érdekes tanulmányt
közölt az északfényről. Kimutatta, hogy még
a legélénkebb északfényt sem lehet lefényké-
pezni, a miből az következik, hogy az észak-
fény jórészt sarga és vörös sugarakból áll,
melyek tuvalevőleg csekély vegytani fényha-
tással bírnak. Ujabbban villamos fény alkalm-
mazásával igyekeznek utánozni az északfény
főtetdeit, s ezzel kielégítő eredményt értek el.
Most meg azt fogják kipróbálni, vajjon az
egy megtartott mesterséges északfény szin-
tén olyan negatív vegytani hatásu-e, mint
az igazi.

dobtak. A merénylők elmenekültek. A
vizsgálat erélyesen foly.
Egyiptomi események.
Kairo febr. 18. Gordon proklama-
tőja elismeri a Mahdit, mint Kordufan
szultányát.
Az új szerb kormány megalakult.
Belgrad febr. 18. Garatchanin el-
nökölte alatt az új ministerium megalakult.
Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.
Nyilt-tér.
A debrecezeni ipar és kereskedelmi bank
8-ik számu szelvényeit
1884. február 18-ától kezdve
o. é. 6 firt, azaz hat forinttal beváltja.
Az igazgatóság.
Holnap kedden f. hó 19-én
második és utolsó
nagybűvészeti előadás
a **VILMOS LAJOS**
s **sör csarnoka éttermében,**
előadva Pörge János által.
Kezdete 8 órákor.
Belépti díj nincs.
Nézzétek és csodáljátok.
Csak 6 napig, az az csütörtökig látható.
Egy óriás.
Winkelmeier Ferencz Matigho-
fenből Felső-Ausztriában, még csak 20 éves
és 2 mt. 33 ctm. magas, 142 klg. súlyu. A
legmagasabb férfi kényelmesen elfér a hóna
alatt. Teljes 13 ctmeterrel magasabb mint a
kínai óriás. Ő a legfiatalabb és legmagasabb
óriás, mely eddig látható volt.
A m. tiszt. közönség azon része, mely-
nek alkama van a külföldi lapokat olvasni,
jól fog azon bálulata e jő hírekre emlé-
kezni, melyeket ezen óriásról közöltek.
Mintán az óriás egész fellépése és mo-
dora valóban tisztességes és kellemes, azon
tisztelőteljes megjegyzéssel bátorodik a m.
tisztelt közönséget mennél sürűbb látoga-
tásra meghívni, hogy látása hosszú évek so-
rán át igen kellemes visszaemlékezést fog
előidézni.
Mély tisztelettel
AZ ÓRIÁS.
Látható a „Frohner“ szálloda éttermé-
ben naponta reggeli 10 óráig esteli 9 óráig.
Belépti díj 20 kr. Katonák és gyerme-
kek 10 kr.
Építési árlejtés.
A t. városi tanács 768/884. sz. végzé-
sével a római kath. elemi leányiskolánál
egy tanítónői laknak leendő felépítését el-
rendelvény: ezen munkalat felvállalására
f. hó 20-ik napján szerdán délelőtti 10
órákor fog az árlejtés a mérnöki hivatal
helyiségében megtartatni.
Ezen vállalat költsége az anyagok-
kal együtt következőképen van mérnöki-
leg előirányozva:
Kőműves munka 2319 firt 30 kr.
Ács munka 820 firt 81 kr.
Vegyés munkák 637 firt 49 kr.
Árnyékszék építés 40 firt.
Együtt 3817 firt 60 kr.
A fentjelzett munkákra vállalkozni
kivánók azon megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az árlejtés megkezdéséig 5%-os
bánpénzzel ellátott zárt ajánlatok is
elfogadtatnak s a költségvetés és árlej-
tési feltételek a mérnöki hivatalnál a hi-
vatalos órákban bármikor megtekinthetők.
Kelt Debrecezen 1884. febr. 13.
H a n k e L e o.
tanácsnok.

ARVERÉSI HIRDETME- NYI KIVONAT.

A debreczeni kir. tszk mint tkv hatóság részéről közbírák tételük, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Szöllősi Mihályné vajtást szent-vedő elleni 12 frt 18¹/₂ kr tőkekövetelés iránti kielégítési vajtási ügyében a Debreczen pusztai józsa 308. sz. tkben A + 397/6 hrsz. szülő 380 frt kikiáltási árban az 1884. márczius hó 21-ik napján d. e. 9 órakor a kir. tszár árverési termében megtartandó nyilvános árverésen

a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fog.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes papírban a kikiáltást kezehez letenni.

A többi feltételek a tszknél valamint a községi eljárással megtekinthetők.

Kelt Debreczenben a kir. tszár mint tkv hatóságnak 1884. január 21-ikén tartott üléséből.

S z ö g y é n y i, S z a b ó,
elnök. aljegyző.

Gazdasági gépek a téli évadra.

KROMPACHHERNÁDI VASGYÁR, KUKORICZA-MORZSOLOIT,

u. m. egészen vasból készített ortós morzsolót 40 forintjával. Turur-féle morzsolót szelelővel faállványon 40 forintjával.

Csöves tengeri-darálóit, (kis óriás) erős tölgyfa-állványon, teljesen felszerelve, 58 forintjával.

Franczia répa-metsző-gépeit, u. m. kisebb korongos répa metsző 17 forintjával, nagyobb kupdadobbal ellátott répa metsző 28 frt.

Szeckavágóit, stb. a legjutányosabb áron.

Minden egyes gép annak elküldése előtt a gyárban megpróbáltatik. A gyár kezkesedik gépei basznavehetősége és szilárd kiviteleért.

Megrendelések vagy a gyárhoz Krompachra vagy a gazdasági gépraktárhoz Debreczenben intézendők. A debreczeni gépraktáron nagy Péterfián 853. szám alatt, nevezett gépek készletben vannak, ott megpróbálhatók, illetőleg megveshetők.

Vasúttörvénye, zománczóó hutája és gépgyárának egyébneml készítményeiről, árjegyzéket kívánatra bérmentesen küld

a Krompach-herhádi vasgyár igazgatósága.

KROMPACHON. (Szepes megye.)

Ajánlja

k i p r ó b á l t
j ó m i n ő s é g ű

Gyümölcsfa eladás.

A debreczeni kir. gazdasági tanintézet pallagi faiskolájában a tavaszi elárusítás megkezdettvén, felkértnek a tisztelt

telt venni szándékozók, hogy megrendeléseiket ideje korán megtenni sziveskedjenek.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

„Tisza“ biztosító társaság felszámolásban.

Minthogy a „Tisza“ biztosító társaság felszámolásban alapszabályai 18-ik §-ának értelmében f. 1884. február hó 17-ik napjára kitűzött rendkívüli közgyűlése határozatképes nem lett, s az alapszabályok 17-ik §-a szerint elnapoltatott ezen elhalasztott

rendkívüli közgyűlés

f. 1884. márczius hó 3-án d. e. 10 órakor

Debreczenben, a városház nagytanácsstermében

fog megtartani, melyre a t. cz. részvényesek az alapszabályok 18, 19, 20 és 21-ik §-ainak értelmében, és a 17. §. azon rendelkezésre való figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy e második közgyűlés — tekintet nélkül a megjelent részvényesek s az általok birt vagy képviselt részvényesek számára — tanácskozni és határozni jogosítva leend.

Tárgy :

A felszámoló-bizottságnak adandó meghatalmazás a társaság ingatlanainak szabad kézből eladhatása iránt.

Debreczen 1884. február 17 én.

A felszámoló-bizottság.

A tisztelt gazdaközönséghez!

Ezennel van szerencsém becses tudomására hozni, hogy a debreczeni piacon jelenben meglevő és a magy. kir. gazdasági tanintézet felügyelete alatt álló gazdasági gépüzletben

BAUER IGNÁCZ ur

a kassai csermelygyári gazd. gépgyár volt igazgatója társamul belépett, az üzlet vezetését átveszi és tisztelnék ügyeit ezentul

Bauer és Társa mezőgazdasági gépcsarnoka

czég alatt folytatandja.

Ezen gépcsarnokot Bauer Ignác ur az e téren szerzett gazdag tapasztalatai alapján teljesen ujjonnan fogja szervezni, főfeladatúl tűzvéni ki azt, hogy a gépraktár mindenkor kipróbált minőségű és jutányos árú gépekkel legyen ellátva.

Bátorkodom ezen teljesen reális alapra fektetett vállalatot a tisztelt gazdaközönség szíves pártfogásába ajánlani.

Kelt Debreczen, 1884. január havában.

Teljes tisztelettel

Török Gábor.

tanár,
a fentnevezett gépüzlet tulajdonosa.

HIRDETME NY.

A debreczeni fakarékpenzfár

1884. márczius hó 9-én d. e. 10 órakor

Debreczenben, a városháza kistanácsstermében
rendes

K Ö Z G Y Ű L É S T

tart, melynek tárgyai lesznek:

1. Az igazgatóság évi üzleti jelentése s az általa a felügyelő bizottság jelentésével együtt betervezett 1883. évi zárszámadások megbírálása.
2. A nyereség mikénti felosztásának megállapítása.

A mérleg és nyereség felosztási javaslat, a jelentésekkel együtt, 1884. márczius 1-ő napjától foga, a pénztár helyiségében, az üzleti órák alatt, bárki által megtekinthető.

Az igazgatóság,

Statistika!

Azon betegségek melyeknél a malátakészítmények, Hoff János féle rendszer, használtattak a következők: köhögés, légső szű, tüdőorradás altesti bántalmak, elerőtlenedés, ideg, láz, vérszegénység, emésztési bántalmak. — A használtabb készítmények, malátakivonat egészségi sör, malátacukorkák, koncentrált malátakivonat, malátamel-cukorkák. Valamennyi a Hoff János találmánya és rendszere szerint.

SZENVEDŐKNEK

becses figyelmébe.

Ezren kik már veszte voltak, ezen gyógyhatásos szernek köszönhetik életüket s örövendek annak.

Nyilvános köszönőirat.

Egyáltalában a hirdetésekben igen kevés bizalommal lévén, nagyon csekély reménnyel kezdtem el az ön malátakészítményeinek a használatát. De képzelje el azon örömet, mely családomban uralkodék, midőn az ön Hoff János féle koncentrált malátakivonatának használatát után már hónapok óta elvesztett egészségemet teljesen ismét visszanyertem, mellem oly egészséges a milyen ezelőtt még sohasem volt, a köhögés mely folyton gyötörtt el mult s már hála istennek egészséges vagyok! Hála köszönnetem érte!

Babocsa, febr. 22.

STEINER DÁVID.

HOFF János legtöbb fejedelmek udv. szállítója cs. kir. tan. arany koronás érdemkereszt, porosz és német rendek lovagjának, Bécs. Graben Bräunerstrasse 8.

Nyilvános köszönőirat

Tek. ur! Ön kitűnő malátakivonati-egészségi sörre igen gyógyhatásos. Tíz havi nehéz betegségem óta pontosan használok, visszanyertem erőmet. Mellékelve küldök 14 frt 60 kr. további 28 palack malátakivonati sörért.

Szeben, április 1882.

TANGL VILMA.

Magas elismerések a Hoff János-féle malátakivonatnak, császárok, királyok é hercegek által.

I. Vilmos német császár: „az ön pompás malátakivonata.“ Ferencz József osztrák császár „örömmel tüntetem önt ki.“ A szász király: „a királyné anyjának igen jót tesz. A dán király: „gyógyhatást tapasztaltam.“ A meklenburg-szerini nagyherceg, „elismerésemek.“

Hivatalos gyógyjelentés.

Csász. kir. szab. központi bizottság, stb. Flensburg. A Hoff János-féle malátakivonati egészségi sör egészen kitűnő erősítő szernek bizonyult.

Witige őrnagy, a porosz kóroda képviselője.

Árak: Malátakivonat egészségi sör 1 palack 60 kr. 13 pal. 7,26 frt. 28 pal. 14,60 frt. 58 pal. 30 frt. 1/2 kilo malátacukorkák I. 2 frt 40 kr. 1/4 kilo 1 frt 30 kr. II. 1/2 kilo 1 frt 60 kr. 1/4 kilo 90 kr. III. 1/2 kilo 1 frt. 1/4 kilo 60 kr. Malátacukorkák 1 zacskó 60 kr. 30 és 15 kr. Malátakivonat 1 üveg 1 frt 12, kisebb 70 kr. — Gyermek tápmalátaliszt 1 frt. Egy malátaliszt 90 és 50 kr. 2 frton alól semmisen szállíttatik. Az első valódi Hoff János-féle nyakoldó malátaliszt melléczukorkák kék papírban vannak. Vevésnél csakis ilyenek kérendők.

Főraktár Debreczen: Csanak József fűszerk., továbbá Riekl József Zelmós és Geréby Fülöp uraknál. Nyiregyháza: Korányi Imre gyógy. Nagyvárad: Jankó Antal. Nagy-Károly: Ujházy István, Kaufmann Jakab. N.-Bánya: Ifj. Orosz István. Szatmár: Jakó Mihály. Zilah: özv. Weisz Samuelné. H.-Böszörmény: Dangyel László továbbá az ország minden nevezetesebb gyógyszerüzletében. Varga Lajos Debreczen.

Szerkesztő
Piacz. SI
há
HI
előzetési pénz
valamint
minden közl
Bérmentetlen

XI. év

Igazság

(—)
haladás, m
láz módja
elismeri, h
gyar ellen
szája ize s
kormányun
röl menjüü
ként küzdj
lyek állam
nak, mert
lamennyit,
utunkból v
nem lehets
pénzünk.

Az e
megelőged
mányok,
k i f o g á
neveléses,
annyi pénz
presen hog

Hát ez
nem van sz
jellemzi a
nem hiszik
állhat, mid
nik maguk
kérdézheté
től, hogy m
kiürül.

Tehát
sán szeret
ban ezért é

Mennyi
volt szélnek
igazságszolg
a kormány
sítására, ho
kart, nem s
személyzeté
Termés
meg, hogy
séges pénzt
akarták elh
Pedig
mert annyi
lam pénztár

A „Debre

EGY

Ha az
Vechiót el
felé irányoz
kedését fog
erős gyalogl
éri el, melye
s a milyen
találni.

Ily sür
terjedésük,
szigora föld
sülnek, és p
magnis hét-
hogy csak f
utat nyitni.

Ha egy
lamely egyé
a magnisba
biztonságban
porral jól el
hetik.

A közel
cserélnek ve
neki, börből
szolgál s így
gondoskodva.

A mig
vást daczolha
csak akkor f
faluba vagy
Midőn
kódtam, az
szélén bizony
állott.